

Valtakunnallinen teema	Erityistavoite ET 4.1.7. Yhdenvertaiseen osallisuuteen Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta Utveckling av tjänster för barn, ungdomar och familjer och befördran av välbefinnande mot jämställdheten Equality of the children, young people and families
Välittävän toimielimen yhteyshenkilö(t)	[Nimi, sähköpostiosoite, puh.nro]
Koordinaatiohankkeen yhteyshenkilö(t)	[Nimi, sähköpostiosoite, puh.nro]
Ministeriön/ministeriöiden vastuuhenkilö(t)	STM: Sosiaali- ja terveysministeriö: Elina Palola, elina.palola@stm.fi, 050-3653231 OKM: Merja Hilpinen, merja.hilpinen@gov.fi; +358 295 330 418 Erja Vitikka, erja.vitikka@gov.fi; +358 295 330 058 Tarja Kahiluoto, tarja.kahiluoto@gov.fi; +358 295 330 386 Juha-Pekka Suomi, juha-pekka.suomi@gov.fi, +358 295 330 354 Iina Berden iina.berden@gov.fi +358 295 330 069
Toteutusaika	2021-2027
Rahoituskehysarvio (EU+valtio)	13 M€+10 M€

1) Yhteys EU:n strategioihin, Suomen saamiin maakohtaisiin suosituksiin sekä kansallisiin strategioihin ml. RRF

Toiminnan viitekehyksen muodostavat Euroopan komission toukokuussa 2020 antamat maakohtaiset suositukset sekä hallitusohjelman teemat. Maakohtaisissa suosituksissa sosiaalinen oikeudenmukaisuus on yksi kilpailukykyisen kestävyuden neljästä painopisteestä. Euroopan unionin neuvosto suositti 5.6.2019 Suomea vahvistamaan aktiivista osallisuutta sekä 20.5.2020 toteuttamaan toimia, joilla se parantaa sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta. Hallitusohjelman mukaisesti edistetään lasten ja nuorten osallisuutta, tuetaan perheitä, edistetään nuorisotakuuta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä vähennetään köyhyyttä ja osattomuutta ottamalla entistä paremmin huomioon huono-osaisuuden riskitekijät ja ylisukupolvisuus.

EU:n strategioista esitetyillä painopisteillä on vahva yhteys eurooppalaiseen lapsitakuuseen (European Child Guarantee), nuorisotakuuseen ja EU:n lasten oikeuksien strategiaan. Teema kytkeytyy myös Suomen kansallisen lapsistrategian toimeenpanoon. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma (VANUPO) edistää nuorten kasvu- ja elinoloja hallituskauden aikana. Sen pääteemoja ovat nuorten syrjäytymisen ehkäisy sekä merkityksellisen elämän, turvallisuuden ja osallisuuden vahvistaminen.

2) Lisäarvo kansalliseen toimintaan ja yhteistyö alueellisen rakennerahastotoiminnan kanssa

Valtakunnalliset toimet muodostavat kokoavan kehittämisalustan sekä valtakunnalliselle että alueelliselle kehittämistoiminnalle ml. MYR-yhteistyö. Valtakunnallisen rakennerahastotoiminnan avulla voidaan tarttua koordinoitusti ilmiölähtöisiin haasteisiin kaikilla hallinnon tasoilla ja lisätä osaamista sekä monialaista yhteis- ja kehittämistyötä. Valtakunnallisella toiminnalla edistetään lapsistrategian toimeenpanoa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon, nuorisotakuun, koulutuksen ja lapsi-, nuoriso- ja perhepalvelujen uudistamista. Kehitetään tukimuotoja ja hyviä toimintamalleja, joita hyödynnetään ja vakiinnutetaan kansallisesti ja alueellisesti lasten, nuorten ja perheiden pärjäävyyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Valtakunnallinen teema kuuluu osana ”Osallisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja

yhdenvertaisuuden tuki ja koordinaatio Euroopan sosiaalirahastotyössä 2021-2027” –valtakunnalliseen koordinaatiohankkeeseen.

3) Toiminnan kohderyhmät

Kohderyhmään kuuluvat kaikki haavoittuvassa asemassa ja/tai tuen tarpeessa olevat lapset, nuoret ja perheet. Kohderyhmään kuuluvat myös lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen tukea, apua, palveluja ja hoitoa tarjoavat ammattilaiset, erityisesti kasvatus- ja koulutusalan, oppilas- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö sekä järjestöt, yhdistykset, säätiöt, kunnat ja tulevat hyvinvointialueet, koulutusorganisaatiot, lapsille ja nuorille suunnattujen kulttuuri- ja liikuntapalveluiden järjestäjät, seurakunnat, tutkimuslaitokset ja muut työelämän ja palvelujen kehittäjät. Kohderyhmät voidaan tarvittaessa rajata tarkemmin alueellisten erityispiirteiden tai valtakunnallisten tarpeiden mukaisesti.

4) Toiminnan konkreettinen sisältö ja mahdolliset alateemat; mitä toiminnalla tavoitellaan ja millaisia muutoksia nykytilanteeseen odotetaan; onko toimintaan aiemmin kohdennettu EU-rahoitusta

Tavoitteena on parantaa lasten, nuorten ja perheiden yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia merkitykselliseen elämään ja aktiiviseen osallisuuteen yhteiskunnassa. Tämä tapahtuu kehittämällä ja ottamalla käyttöön uudenlaista arjen voimavarojen, hyvinvoinnin ja toimintavalmiuksien tukea yhdessä lasten, nuoren ja perheiden kanssa. Läpileikkaavana toimintatapana on yhteistyön syventäminen eri toimijoiden ja hallinnonalojen kesken, jotta voidaan edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea, pärjäävyyttä ja osallisuutta, vanhempien kouluttautumista ja työllisyyttä ja torjua lapsiperheiden köyhyyttä.

Rahoitettavia hankkeita valtakunnallisessa toiminnassa ovat pilotti- ja muut kehittämishankkeet mukaan lukien verkostoituminen, monitoimijaisuus ja monialaisuus. Alateemat (joita ei ole aiemmin rahoitettu vastaavanlaisina kokonaisuuksina) ovat:

- **Haavoittuvassa asemassa olevien lasten, nuorten ja perheiden tunnistaminen ja arjessa tukeminen**
  - torjumalla ylisukupolvista syrjäytymistä ja oppimiseroja erityisesti työmarkkinoiden ulkopuolella olevia, vähävaraisia tai muutoin vaikeassa asemassa olevia perheitä ja niissä asuvia lapsia, nuoria ja vanhempia aktiivisesti tukemalla ja kannustamalla.
- **Lasten, nuorten ja heidän vanhempiansa kanssa työskentelevien eri alojen ammattilaisten osaamisen vahvistaminen**
  - kehittämällä toimintakulttuureja ja –käytäntöjä lasten, nuorten ja perheiden pärjäävyyttä ja osallisuutta edistäviksi
  - vahvistamalla voimavaraistavan ohjauksen ja tuen osaamista varhaiskasvatuksessa, kaikilla koulutusasteilla ja siirtymä-/nivelevaiheissa.
- **Lasten, nuorten ja heidän vanhempiansa tukeminen aktiiviseen ja yhdenvertaiseen osallistumiseen kulttuuri- ja liikuntapalveluihin sekä ohjattuun vapaa-ajan toimintaan.**

5) Yhteistyö, kumppanuudet, yhteiskehittäminen; mitä toimijoita mukana suunnittelussa ja toteutuksessa, missä rooleissa; millä tavoin osallistettu kohderyhmää

Valtakunnallinen toiminta parantaa laaja-alaista vaikuttavuutta hallinnonalojen yhteisenä alueita palvelevana toimintana. Valtakunnallisessa toiminnassa painottuu monialainen kehittäminen eri toimijoiden laaja-alaisessa

yhteistyössä. Valtakunnallinen ja alueellinen toiminta tukevat toisiaan ja niiden yhteistyöllä saadaan aikaan paras vaikuttavuus. Molemmista tavoitellaan tiivistä kumppanuutta ja yhteiskehittämistä.

Toteutetaan valtakunnallinen toiminta siten, että koordinaatiohankkeen, hankehakujen ja johtoryhmätyön lähtökohdaksi on toimien kokonaisuustarkastelu, synergisyys ja keskinäinen täydentävyys.

Toimilla on täydentävyyttä köyhyyden torjumisen sekä lasten, nuorten ja perheiden sosiaalisten innovaatioiden ESR-toimiin.

6) Tulosten mittaaminen ja käytettävät indikaattorit

ET 4.1.7.:n mukainen indikaattoriseuranta ja erillisselvitykset, jotka tarkentuvat myöhemmin.

7) Toiminnan jatkuminen teemaan kuuluvien hankkeiden päättymisen jälkeen

Valtakunnallinen toiminta tukee lupaavien käytäntöjen ja sosiaalisten innovaatioiden strategista kehittämistä ja tehokasta levittämistä ja parantaa näin laaja-alaista vaikuttavuutta. Taustalla jatkuvan kehityksen periaate.

8) Viestintäsuunnitelma

Viestintä on valtakunnallisessa teemahankkeessa keskeisessä roolissa. Hankkeiden tulee tehdä hankkeen liitteenä viestintäsuunnitelma, josta selviää, miten hanketta viedään eteenpäin ja miten siitä viestitään koko hankkeen toiminnan aikana ja hankkeen päättymisen jälkeen.